

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele de timbru, precum și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Legea nr. 134/2010, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Articolul 6 se modifică și se completează după cum urmează:

(1) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în termen optim și previzibil, de către o instanță independentă, imparțială și stabilă de lege. În acest scop, instanța este datoră să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a judecății și la costuri adecvate.

(1¹) Asigurarea judecării cauzei la costuri adecvate presupune soluționarea cauzei în moduri care sunt proporționale în raport cu:

- a). valoarea litigiului;
- b). importanța cauzei pentru părți;
- c). complexitatea problemelor juridice;
- d). situația financiară a părților.

(2) Dispozițiile alin. (1) și alin. (1¹) se aplică în mod corespunzător și în faza executării silite.

Articolul 21 se modifică și se completează după cum urmează:

(1) Judecătorul va recomanda părților soluționarea amiabilă a litigiului prin oricare din modalitățile alternative de soluționare a litigiului, reglementate în Capitolul IV. Judecătorul poate impune sancțiuni privind cheltuielile de judecată, în situația în care constată că o parte a refuzat cu rea-credință invitația de S.A.L. sau parcurgerea protocolului pre litigios.

Se introduce Capitolul IV - TITLUL PRELIMINAR - Conduita pre litigioasă a părților și protocolul prealabil, cu următorul cuprins:

Articolul 28¹ Obiectivele conduitei pre litigioase și ale protocolului prealabil înainte de începerea procedurii

(1) Înainte de începerea procedurii, instanța va verifica dacă părțile au făcut schimb de informații suficiente pentru:

- a). a-și înțelege reciproc poziția;
- b). a lua decizii informate cu privire la modul de soluționare al disputei;
- c). a încerca să își soluționeze problemele fără a recurge la instanță;
- d). a lua în considerare o formă de soluționare alternativă a litigiilor (în continuare S.A.L.), care se poate derula prin una/unul dintre modalitățile prevăzute la art. 28²;
- e). a sprijini gestionarea eficientă a procedurii judiciare în cazul în care litigiul nu poate fi evitat;
- f). a reduce cheltuielile de judecată.

(2) Un protocol pre litigios/prealabil nu trebuie să fie folosit de o parte ca un instrument tactic pentru a obține un avantaj nedrept față de o altă parte. Părțile trebuie să ia doar măsuri rezonabile

și proporționale pentru a identifica, restrânge și soluționa problemele de drept, de fapt sau tehnice. Costurile suportate pentru respectarea unui protocol pre litigios ar trebui să fie proporționale. În cazul în care părțile suportă costuri disproporționate pentru a se conforma oricărui protocol pre litigios sau oricărei recomandări ale instanței vizând soluționarea disputei printr-o formă de S.A.L., din culpa uneia dintre părți, instanța poate pune în sarcina părții în culpă aceste costuri sau poate reduce cheltuielile părții în culpă.

(3) În cadrul protocolului pre litigios, părțile trebuie să aibă în vedere soluționarea amiabilă a diferendului, analizând avantajele acestei proceduri prin raportare la:

- a). costuri;
- b). eficiență;
- c). celeritate.

Articolul 28² Modalitățile alternative de soluționare a litigiilor

(1) Modalitățile alternative de soluționare a litigiilor sunt:

a). Negocierea.

Negocierea reprezintă o modalitate de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă cu ajutorul unui avocat/avocați sau consilier juridic înscris în Uniunea Națională a Juriștilor, în condiții de neutralitate, imparțialitate, confidențialitate și având liberul consimțământ al părților;

b). Medierea.

Medierea reprezintă o modalitate de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe persoane specializate în calitate de mediator, în condiții de neutralitate, imparțialitate, confidențialitate și având liberul consimțământ al părților;

c). Arbitrajul.

modalitate alternativă de soluționare a litigiilor în condițiile art. 541-621 din prezentul cod.

Art. 28³ Etapele de urmat înainte de introducerea unei cereri de chemare în judecată

(1) Părțile sunt ținute să-și comunice reciproc informațiile și documentele necesare în scopul soluționării amiabile a diferendului.

(2) Etapele includ următoarele:

a). transmiterea unei notificări către pârât, prin care să indice pretențiile reclamantului, temeiul juridic al acestora și o scurtă prezentare a stării de fapt. În situația în care pretențiile reclamantului sunt de natură pecuniară, acesta va indica suma solicitată și modalitatea de calcul acesteia.

b). pârâtul trebuie să răspundă într-un termen de 25 zile. Pârâtul poate accepta total, parțial sau poate respinge pretențiile reclamantului printr-un răspuns la notificare. Acceptarea parțială sau respingerea pretențiilor trebuie să fie motivată. Termenul de 25 de zile curge de la comunicarea notificării.

c). dacă pârâtul formulează o cerere reconvențională, aceasta trebuie să respecte cerințele prevăzute la alin. (2) lit. a).

d). în situația în care pârâtul formulează cerere reconvențională, reclamantul trebuie să răspundă în condițiile alin. (2) lit. (b).

e). notificarea și răspunsul la notificare vor fi însoțite de documentele justificative menționate în cuprinsul acestora și vor fi comunicate prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, prin executorul judecătoresc sau prin orice alt mijloc de comunicare la distanță care asigură transmiterea integrală a textului, a actelor și a dovezilor și poate face dovada confirmării primirii acestora.

(3) Prin notificarea comunicată de reclamant către pârât, acesta este pus în întârziere în conformitate cu dispozițiile art. 2532 pct. 6 Cod civil.

Art. 28⁴ Soluționarea alternativă a litigiilor (S.A.L.)

(1) În cadrul unui protocol pre litigios, părțile ar trebui să analizeze dacă negocierea sau o altă formă de S.A.L. ar putea conduce la soluționarea diferendului fără a apela la instanța de judecată.

(2) Părțile ar trebui să continue să ia în considerare posibilitatea de a ajunge la o soluționare amiabilă în orice moment, inclusiv după ce a fost introdusă cererea de chemare în judecată.

(3) În cazul în care reclamantul recurge la procedura judiciară, instanța poate solicita părților să prezinte dovezi că a fost luată în considerare soluționarea alternativă a litigiilor.

(4) Tăcerea unei părți căreia i s-a adresat notificarea potrivit art. 28³, invitația de a participa la S.A.L. sau refuzul nemotivat de a participa ar putea fi considerată de rea-credință de către instanță, cu consecința aplicării dispozițiilor art. 28⁶ privitoare la cheltuieli.

Art. 28⁵ Rolul instanței în raport cu procedura S.A.L.

(1) În cazul în care se introduce o cerere de chemare în judecată în instanță, instanța va verifica dacă părțile s-au conformat unui protocol pre litigios. Instanța va ține cont de nerespectarea protocolului atunci când va dispune asupra cheltuielilor de judecată.

(2) Instanța poate constata o nerespectare atunci când o parte :

a). nu a furnizat informații suficiente pentru a permite îndeplinirea obiectivelor prevăzute la art. 28¹;

b). nu a acționat în termenul stabilit în protocolul pre litigios sau într-un termen rezonabil;

c). a refuzat în mod nejustificat să utilizeze o formă de S.A.L. sau nu a răspuns deloc la o invitație în acest sens.

(3) În cazul în care nu s-a parcurs un protocol pre litigios, instanța poate dispune ca:

a). părțile să fie exonerate de obligația de a parcurge o formă de S.A.L.;

b). procedura să fie suspendată astfel încât părțile să se conformeze unei forme de S.A.L.;

c). părții/părților în culpă să îi/le fie aplicate sancțiuni potrivit dispozițiilor art. 28⁶;

(4) În măsura în care părțile își recunosc reciproc pretențiile, ca urmare a parcurgerii protocolului prelitigios sau în cadrul oricărei forme de S.A.L., instanța va pronunța o hotărâre conform dispozițiilor art. 436 alin. (1) Cod procedură civilă. Părțile vor prezenta instanței, în original documentul privind acordul lor sau în format electronic purtând semnătura electronică. Instanța poate solicita părților depunerea documentului privind acordul lor în format tehnoredactat.

(5) În cazul în care părțile nu ajung la un acord de voință privind întregul diferend sau cu privire la integralitatea pretențiilor în urma parcurgerii protocolului pre litigios sau a oricărei forme de S.A.L., pretențiile recunoscute sau faptele și aspectele necontestate de o parte sau de părți, nu vor mai fi probate, în afara cazului în care partea interesată dovedește că recunoașterea a fost rezultatul unui viciu de consimțământ. În această situație, instanța va proceda în conformitate cu dispozițiile art. 436 alin. (2).

Art. 28⁶ Sancțiuni

(1) Instanța va lua în considerare consecințele oricărei nerespectări atunci când va decide dacă va impune una sau mai multe sancțiuni, care pot include:

a). obligarea părții în culpă la plata cheltuielilor de judecată care au un caracter real și rezonabil sau a unei părți din cheltuielile de judecată ale celeilalte părți sau ale celorlalte părți. Orice îndoială

cu privire la caracterul rezonabil sau proporțional se va interpreta în favoarea părții îndrituite la cheltuieli de judecată;

b). reducerea cheltuielilor de judecată ale părții care a câștigat procesul;

c). obligarea părții în culpă la plata unei amenzi conform art. 187 alin. (1) pct. 1 lit. f).

Articolul 154 alin. (1) și (2) se modifică și se completează după cum urmează:

(1) În situația în care partea este reprezentată de avocat, modalitatea principală de comunicare a citațiilor și a actelor de procedură se va face la domiciliul procesual al avocatului, la adresa de corespondență electronică indicate în acest sens, fără a fi condiționată de efectuarea procedurii în format letric.

(2) Dacă partea nu are reprezentant convențional, comunicarea citațiilor și a tuturor actelor de procedură se va face, din oficiu, prin agenții procedurali ai instanței sau prin orice alt salariat al acesteia, precum și prin agenți ori salariați ai altor instanțe, în ale căror circumscripții se află cel căruia i se comunică actul.

Comunicarea se face în plic închis, la care se alătură dovada de înmânare sau procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163. Plicul va purta mențiunea "PENTRU JUSTIȚIE. A SE ÎNMÂNĂ CU PRIORITATE".

Articolul 158 se modifică și se completează, având următorul conținut:

(2) Dacă una dintre părți este reprezentată de avocat, instanța o va cita la sediul acestuia.

(2¹) Reprezentantul convențional al părții este obligat să comunice instanței o adresă de corespondență electronică, sau, în lipsă, un număr de fax în vederea citării și comunicarea actelor de procedură, în scopul asigurării respectării art. 6.

Articolul 187 alin. (1) pct. 1 lit. f) se modifică după cum urmează:

f). Tăcerea părții căreia i s-a adresat notificarea potrivit art. 28³ sau invitația de a participa la S.A.L. sau refuzul nemotivat de a parcurge protocolul pre litigios sau de a participa la S.A.L.

Art. 201 alin. (1), (2) și (3) și (4) se modifică și se completează după cum urmează:

(1) Judecătorul, de îndată ce constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, dispune, prin rezoluție, comunicarea acesteia către pârât, punându-i-se în vedere că are obligația de a depune întâmpinare, sub sancțiunea prevăzută de lege, care va fi indicată expres, în termen de 25 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată, în condițiile art. 165. De asemenea, prin rezoluție judecătorul va recomanda pârâtului recurgerea la o formă de S.A.L., cu mențiunea ca pârâtul, dacă apreciază că nu se impune săi că este inutilă recurgerea la S.A.L., să prezinte în scris motivele în acest sens în termenul prevăzut pentru depunerea întâmpinării. Nedepunerea motivelor în termen poate atrage aplicarea dispozițiilor art. 28⁶.

(2) În termen de 3 zile de la data depunerii întâmpinării, judecătorul fixează prin rezoluție primul termen de judecată, care va fi de cel mult 45 de zile de la data rezoluției, dispunând citarea părților.

(3) În cazul în care pârâtul nu a depus întâmpinare în termenul prevăzut la alin. (1), la data expirării termenului respectiv, judecătorul fixează prin rezoluție primul termen de judecată, care va fi de cel mult 45 de zile de la data rezoluției, dispunând citarea părților.

Prin aceeași rezoluție pune în vedere părților să depună cu cel puțin 7 zile înainte de termenul fixat bugetul de cheltuieli (cheltuieli de judecată deja efectuate și cheltuieli estimate a fi realizate până la finalizarea procesului).

Articolul 244 se modifică și se completează după cum urmează:

(2) În cazul în care s-a dispus dezbateri fondului la un alt termen, judecătorul va pune în vedere părților să depună cu cel puțin 10 zile înainte de termenul de judecată:

- a). note scrise privind susținerile părților, în care să prezinte esența problemelor juridice puse în discuție, cu trimitere la filele relevante din dosar;
- b). un calendar privind timpul propus pentru concluziile orale și pentru dreptul la replică.

(3) În aplicarea art. 216 alin. (4) la dezbateri fondului judecătorul poate indica pe lista de ședință în dreptul cauzei, din oficiu sau potrivit propunerilor părților, cu cel puțin 24h înainte de termenul de judecată timpul alocat pentru dezbateri cauzei.

Articolul 402 se modifică, având următorul conținut

Hotărârea se pronunță, după redactare, la locul unde s-au desfășurat dezbaterile, în ședință publică de către președinte sau de către alt membru al completului de judecată desemnat de către președinte, asistat de grefier, care va citi dispozitivul hotărârii sau se pronunță prin punerea acesteia la dispoziția părților și a procurorului dacă este cazul, prin mijlocirea grefei instanței, în termen de 30 zile de la închiderea dezbaterilor, dacă legea nu prevede altfel.

Se introduce punctul 1² la articolul 413 alineatul (1), având următorul conținut:

(1²) Pentru a da posibilitatea părților să parcurgă protocolul pre litigios. În această situație suspendarea poate fi dispusă pentru o perioadă de 3 luni.

Articolul 426 alineatele (4) și (5) se modifică, după cum urmează:

(4) Dacă vreunul dintre judecători este împiedicat să semneze hotărârea, cauza se va repune pe rol în vederea reîntregirii compunerii instanței.

Când împiedicarea îl privește pe grefier, hotărârea se va semna de grefierul-șef. În toate cazurile se face mențiune pe hotărâre despre cauza care a determinat împiedicarea.

(5) Hotărârea se redactează și se semnează la data pronunțării. În cazuri temeinic motivate, acest termen poate să fie prelungit cu câte 30 de zile, de cel mult două ori. Opinia separată a judecătorului rămas în minoritate, precum și, când este cazul, opinia concurentă, se redactează și se semnează la aceeași dată.

Articolul 451 alin. (2) se modifică, având următorul conținut:

(2) Instanța va acorda, ca regulă, cheltuielile de judecată care au un caracter real, necesar și rezonabil. Orice îndoială cu privire la proporționalitatea cheltuielilor de judecată se interpretează în favoarea părții care cade în pretenții.

La art. 451 se introduc alineatele (2¹) și (2²), având următorul conținut:

(2¹) Judecătorii vor lua în considerare, în analiza caracterului real, necesar și rezonabil al cheltuielilor de judecată, următoarele criterii:

- a). conduita părților înainte introducerii acțiunii și pe parcursul litigiului;
- b). valoarea cauzei, complexitatea și/sau noutatea problemelor juridice;
- c). competența, efortul, cunoștințele de specialitate și responsabilitatea pe care le implică litigiul;
- d). timpul alocat litigiului;
- e). dacă bugetul părții beneficiare este agreat de partea adversă.

(2²) Când judecătorii hotărăsc asupra cheltuielilor de judecată în condițiile art. 28⁶ următoarele criterii vor fi avute în vedere:

- a). natura litigiului;
- b). complexitatea problemelor juridice;
- c). costurile financiare și timpul alocat pe care le presupune soluționarea alternativă a disputei;
- d). orice alte criterii pe le consideră relevante, prin raportare la circumstanțele personale ale cauzei.

Articolul 452 se completează după cum urmează:

Partea care pretinde cheltuieli de judecată trebuie să facă, în condițiile legii, dovada cuantumului final al cheltuielilor de judecată cu 24h înainte de data dezbaterilor asupra fondului cauzei. În situația în care există o diferență mai mare de 20% între bugetul de cheltuieli depus în condițiile art. 201 alin. (4) și cheltuielile finale, partea trebuie să prezinte în scris motivele care au dus la depășirea bugetului.

Articolul 1026 alineatul (1) se modifică, după cum urmează:

Prezentul titlu se aplică atunci când valoarea cererii, fără a se lua în considerare dobânzile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, nu depășește suma de 50.000 lei la data sesizării instanței.

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele de timbru se modifică și se completează după cum urmează

Articolul 11 se completează după cum urmează:

(1) Alte categorii de cereri se taxează după cum urmează:

- a). cereri prin care părțile solicită instanței pronunțarea unei hotărâri care să consfințească înțelegerea părților, inclusiv când este rezultată din acordul de mediere sau negocierea- 20 lei; în cazurile în care înțelegerea sau acordul de mediere privește transferul dreptului de proprietate sau al altui drept real asupra unuia ori mai multor bunuri imobile, la această sumă se adaugă 50% din valoarea taxei care s-ar datora pentru acțiunea în revendicare a bunului cu valoarea cea mai mare dintre bunurile care fac obiectul dreptului real transferat. În cazul în care înțelegerea sau acordul de mediere are ca obiect partajul, la taxa fixă se adaugă 50% din valoarea taxei calculate potrivit art. 5;

Articolul 45 alineatul (1) și (2) se completează după cum urmează:

i¹). soluționarea diferendului conform dispozițiilor art. 28² alin. (1) punctele a). și b). din Codul de procedură civilă;

(2) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. d), e), i) și i¹), se restituie jumătate din taxa plătită, iar în cazul prevăzut la alin. (1) lit. f) taxa se restituie proporțional cu admiterea contestației. În cazul prevăzut la alin. (1) lit. h) se restituie jumătate din taxa plătită, indiferent de modalitatea în care a fost soluționat procesul, după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ se modifică și se completează după cum urmează:

Articolul 7 se completează după cum urmează:

(7) Obiectivele plângerii prealabile sunt de a permite părților:

- a). a-și înțelege reciproc poziția;
- b). a lua decizii informate cu privire la modul de soluționare al disputei;
- c). a încerca să își soluționeze problemele fără a recurge la instanța;
- d). a lua în considerare o formă de soluționare alternativă a litigiilor (S.A.L.);
- e). a sprijini gestionarea eficientă a procedurii judiciare în cazul în care litigiul nu poate fi evitat;
- f). a reduce cheltuielile de judecată.

(8) Odată cu comunicarea răspunsului la plângerea prealabilă, autoritatea este obligată să comunice și întreaga documentație care a stat la baza actului a cărei revocare se solicită.

(9) Neîndeplinirea obligației de comunicare prevăzută la alin. 8, refuzul de a răspunde la plângerea prealabilă sau respingerea nemotivată a acesteia poate atrage aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 28⁶ din Codul de procedură civilă.

Articolul 13 se completează după cum urmează:

(5) Dacă autoritatea publică nu transmite documentele solicitate în condițiile dispozițiilor anterioare, cu cel puțin 10 zile înainte de primul termen de judecată, reclamantul este îndreptățit să-și modifice cererea de chemare în judecată și să propună noi dovezi în termenul stabilit de instanță în acest scop, fiind exceptat de la aplicarea dispozițiilor art. 204 alineatele (1) și (3) Cod procedură civilă.

Articolul 18 se completează după cum urmează:

(7) În situațiile prevăzute la art. 7 alin. 8, instanța poate stabili, prin dispozitiv, la cererea părții interesate aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 28⁶ din Codul de procedură civilă.